บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะได้เสนอวิธีดำเนินการวิจัย โดยจะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ลักษณะของแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะเสนอตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอน เกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินผลการฝึกสอน

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอน เกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินผลการฝึกสอน

3. สร้างเกณฑ์ประเมินผลการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกหัดครู วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยบุคคลต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้าคณะวิชาการ-ศึกษา หัวหน้าแผนกฝึกหัดครูมัธยม ของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ใช้ประชากรทั้งหมด จำนวน 30 คน

2. อาจารย์นิเทศก์ ของวิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษา ใช้ประชากรทั้งหมด จำนวน 74 คน

3. อาจารย์พี่เลี้ยง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ร้อยละ 30 ของอาจารย์พี่เลี้ยงของแต่ละโรงเรียน ได้จำนวน 98 คน

4. นักศึกษาฝึกหัดครูมัธยม ที่ทำการฝึกสอนในภาคปลาย ปีการศึกษา 2524 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ร้อยละ 30 ของจำนวนนักศึกษาแต่ละวิทยาเขต ได้จำนวน 236 คน

รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด 438 คน

<u>เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย</u>

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสำรวจความคิดเห็น เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ควรวัด และประเมินผลในการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกหัดครู วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ซึ่งสร้างขึ้นในลักษณะแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้ ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร หนังสือ ตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความหมาย จุดมุ่งหมาย และการประเมินผลการฝึกสอน ประกอบกับศึกษาจากงานวิจัยต่าง ๆ และแบบประเมินผลการฝึกสอน หรือฝึกประสบการณ์วิชาชีพของสถาบันการฝึกหัดครูต่าง ๆ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข

หลังจากนั้น จึงนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุง แก้ไขแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้

<u>ลักษณะของแบบสอบถาม</u>

แบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบ มีลักษณะเป็นคำถามชนิดเลือกตอบ (Check-list)

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ควรวัดในการประเมินผลการฝึกสอน ของนักศึกษาฝึกหัดครู วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ซึ่งแบ่งพฤติกรรมออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. การเตรียมการสอน และบันทึกการสอน
2. การดำเนินการสอน
3. การใช้สื่อการเรียนการสอน
4. บุคลิกภาพ
5. การปกครองชั้นเรียน
6. การสรุปบทเรียน และการวัดผล ประเมินผล

ลักษณะสอบถามส่วนนี้ เป็นคำถามที่มีลักษณะให้ตอบ "เห็นด้วย และ "ไม่เห็นด้วย" กับพฤติกรรมนั้น และในตอนที่ 2 นี้ยังประกอบด้วย ส่วนที่ให้ผู้ตอบกำหนดน้ำหนักของพฤติกรรมแต่ละด้าน โดยดูตามความสำคัญของแต่ละพฤติกรรม และให้มีน้ำหนักเท่ากับ 100

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินผลการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกหัดครู วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

<u>การเก็บรวบรวมข้อมูล</u>

ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เพื่อการวิจัยถึงผู้บริหาร อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกหัดครูของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา โดยผู้วิจัยใช้บริการของ การไปรษณีย์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในวิทยาเขตที่อยู่ต่างจังหวัด ซึ่งผู้วิจัยได้เขียนชื่อ ที่อยู่ และติดแสตมป์ไปในแบบสอบถาม เพื่อความสะดวกของผู้ตอบ ส่วนวิทยาเขตในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

จากจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 438 ฉบับ ได้รับคืน และสามารถวิเคราะห์ได้ จำนวน 356 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.27 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการรวบรวมข้อมูล ครั้งที่ 1

กลุ่มประชากร	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่รับคืน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	30	26	86.66
อาจารย์นิเทศก์	74	63	85.13
อาจารย์พี่เลี้ยง	98	68	69.38
นักศึกษา	236	199	84.32
รวม	438	356	81.27

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า จากแบบสอบถามที่แจกให้กลุ่มประชากร จำนวน 438 ฉบับ และได้รับคืนจากกลุ่มประชากร ดังนี้ ผู้บริหาร จำนวน 26 ฉบับ อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 63 ฉบับ อาจารย์พี่เลี้ยง จำนวน 68 ฉบับ และนักศึกษา จำนวน 199 ฉบับ รวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา และสามารถวิเคราะห์ได้ จำนวน 356 ฉบับ หรือคิดเป็นร้อยละ 81.27

หลังจากวิเคราะห์แบบสอบถามทั้ง 356 ฉบับแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับเดิม โดยแนบผลการวิเคราะห์ ส่งกลับไปให้ผู้บริหาร อาจารย์นิเทศก์ดูอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลเหมือนครั้งแรก

จากจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 104 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา และสามารถทำการวิเคราะห์ได้จำนวน 89 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.57 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการรวบรวมข้อมูลครั้งที่ 2

กลุ่มประชากร	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่รับคืน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	30	26	86.66
อาจารย์นิเทศก์	74	63	85.13
รวม	104	89	85.57

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า จากแบบสอบถามที่แจกให้กลุ่มประชากร จำนวน 104 ฉบับ และได้รับคืนมาจากกลุ่มประชากร ดังนี้ ผู้บริหาร จำนวน 26 ฉบับ อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 63 ฉบับ รวมแบบสอบถามที่ได้คืนมา และสามารถทำการวิเคราะห์ได้ จำนวน 89 ฉบับ หรือคิดเป็นร้อยละ 85.57

<u>การวิเคราะห์ข้อมูล</u>

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด 356 ฉบับ มาทำการวิเคราะห์ โดยมีลำดับขั้นดังนี้

1. นำแบบสอบถามส่วนที่ 1 ซึ่งเป็นรายการข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่ แล้วหาค่าร้อยละ และเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

2. นำแบบสอบถามส่วนที่ 2 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกหัดครู วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินผลการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกหัดครู วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ซึ่งแบ่งพฤติกรรมที่ต้องการวัดออกเป็น 6 ด้าน ให้ผู้ตอบตอบเพียง เห็นด้วย และ ไม่เห็นด้วย โดยทำการวิเคราะห์ดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามแต่ละข้อมาแจงนับ เพื่อดูว่าแต่ละส่วนมีผู้ตอบจำนวนเท่าใด

2.2 นำแต่ละข้อ แต่ละส่วนมาหาค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อดูว่า แต่ละข้อมีผู้เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย เป็นจำนวนร้อยละเท่าใด

2.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษา เกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินผลการฝึกสอนทั้ง 6 ด้าน คือ การเตรียมการสอนและบันทึกการสอน การดำเนินการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน บุคลิกภาพ การปกครองชั้นเรียน การสรุปบทเรียนและการวัดผลประเมินผล โดยใช้ค่าไคแสควร์ (Chi-square)

2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้น้ำหนักของพฤติกรรมแต่ละด้าน (6 ด้าน) เสนอโดยการเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 3 ซึ่งเป็นความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินผลการฝึกสอน รวบรวมเป็นหมวดหมู่

4. นำผลความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรมาเปรียบเทียบความคิดเห็นอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้ค่าไคสแควร์ (Chi-square) เพื่อตรวจสอบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. ผู้วิจัยรวบรวมความคิดเห็นทั้งหมดของผู้บริหาร และอาจารย์นิเทศก์ แล้วนำมาสร้างเป็นเกณฑ์ประเมินผลการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกหัดครู วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. หาค่าร้อยละ (Percent)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบข้อนั้น} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$$

2. หาค่า Chi - square จากสูตร

$$X^2_{(df)} = (r - 1)(c - 1) = \sum\left[\frac{(fo - fe)^2}{fe}\right]$$

เมื่อ fo = ความถี่ที่ได้จากการปฏิบัติ

fe = ความถี่ที่คาดหวังว่าจะเป็นจริง

df = ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

r = จำนวนแถว

c = จำนวนสดมภ์ [1]

---

[1]ประคอง กรรณสูตร, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524), หน้า 169.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย